

fogue

2007

sosiologia • sosiaalityö
yhteiskuntapolitiikka

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajan tervehdys	4
Tuhoon tuomittu fuksivuosi?	5
Fokuslaisen vuosiohjelma	6
Alikersantista takkutukaksi	9
Kulttuurimeiningit Jyväskylässä	10
Fuksien kootut kokemukset	12
Jyskä, Jyppilä, Jyväshyvä, Jytäkylä	14
Baltiarallaa!	15
Raportti Berliinistä	16
Kokemuksia graduun varrelta	20
Missä sosiaalityöntekijät?	22
Tiedon tuotannosta ongelmien ratkaisuun	23
Jatko-opiskelijaksi YFI-laitokselle	25
Ylioppilaskunta palveluksessasi	28
Sanasto uudelle opiskelijalle	30

Fogue 2007

Ainejärjestölehti
Painos 200 kpl, 32 sivua
Jyväskylän yliopistopaino

Toimitus ja taitto: Ville Kokkonen
Kansipaperin valokuvat: Juho Kiiskilä

Fokus ry on Jyväskylän yliopiston sosiologian, yhteiskuntapolitiikan ja sosiaalityön opiskelijoiden ainejärjestö, joka perustettiin 60-luvulla yhtenä yliopiston ensimmäisistä ainejärjestöistä. Fokus ry rekisteröitiin yhdistykseksi vuonna 1974.

Fokus ry, YFI-laitos, PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

<http://groups.jyu.fi/fokus/>
Fokus irkissä: #fokus

Pääkirjoitus

Ville Kokkonen

Jos tämä painotuote on toimitettu sinulle virallisen näköisessä kirjekuoressa, voit onnitella itseäsi. Olet nimittäin saanut opiskelupaikan Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisestä tiedekunnasta. Hypistelet parhaillaan ainejärjestölehteä, jonka ovat laatineet paikalliset sosiologian, sosiaalityön ja yhteiskuntapolitiikan opiskelijat. Olemme niin sanottu vertaisryhmäsi – heterogeeninen joukko parikymppisiä ihmisiä, joiden seuraan ei ole erityisen vaikeaa sopeutua.

Fogue on nimike ainejärjestön julkaisulle, jonka ilmestymisen ajankohta riippuu kulloisenkin tekijäkunnan kiireistä ja innostuksesta. Vuosien varrella käytännöksi on tullut se, että yksi numero osoitetaan opintonsa aloittaville yhteiskuntatieteilijöille. Fuksinumeron johtajatuksena on toivottava tulokkaat tervetulleiksi opiskelijayhteisöön, yliopistoon ja paikkakunnalle. Tarkoittaa sanoa, ettei Jyväskylä ole lainkaan pölmömpi paikka viettää opiskeluvuotiaan, ja että ainejärjestön jäsenmaksu on hyvin kohtuullinen ja sitä vastaan pääsee osalliseksi kaikesta kivasta.

Ainejärjestön häikäilemättömien markkinointipyrkimysten ohella lehti on palvellut tarkoitustaan avoimena julkai-

sukanavana opiskelijoiden itseilmaisulle. 80-luvulla näillä palstoilla käytiin (aina koomisuuteen asti) kiivasta debattia opiskelija- ja tiedepolitiikasta, ja lehti oli oikeasti relevantti väline ajatusten levittämiseksi. Nykyään lehden merkitys on ehkä erilainen. Tietoverkothan ovat tehneet julkaisemisesta käytännössä ilmaista. Jos kulut suhteutetaan potentiaaliin yleisöön, mikään ei kiistä netin ylivoimaisuutta. Silti ainejärjestölehteen kirjoitetaan edelleen. Tämä siksi, että välillä itsellään on väliä. Painetun sanan julkaiseminen on rituaali, ja niin kauan, kun se luo oleellisella tavalla yhteisön yhteenkuuluvuutta, käytännölle voi ennustaa jatkuvuutta.

Tepsii ainakin omalla kohdallani, eli koin yliopiston kuoresta paljastuneen lehden ennen muuta mukavana huomionosoituksena. Myönnettäköön, että näin kolme vuotta myöhemmin en osaa sanoa kovin paljon silloisen numeron journalistisista ansioista. Opiskelupaikka oli haluttu, ja päällimmäisin vaikutelma, eli innostus, peitti alleen kaiken muun. Toimitustyössä sen varaan on edelleen hyvä laskea.

Kirjoittaja on ainejärjestön julkaisuvastaava.

Puheenjohtajan tervehdys

Klaudia Kokkola

Uusi opiskelija, tervetuloa joukkoomme! Koska olet sosiologian, yhteiskuntapolitiikan tai sosiaalityön opiskelija, ainejärjestösi tulee olemaan Fokus ry.

Ai mikä ainejärjestö? Ainejärjestötoimintaa on toisinaan vaikeaa selittää, sillä se voi olla oikeastaan mitä tahansa. Järjestämme mm. erilaisia tapahtumia ja yritämme vaikuttaa koulutuspoliittiseen päätöksentekoon. Päätarkoituksena ainejärjestötoiminnassa on tutustuttaa ihmisiä toisiinsa yli oppiainerajojen ja valvoa jäsenten etuja. Fokuksen toiminnasta saa parhaiten käsityksen lähtemällä toimintaan itse mukaan – tervetuloa siis kokouksiin ja tapahtumia järjestämään!

Yksi merkittävämpiä syitä olla mukana ainejärjestötoiminnassa on varmasti sen sosiaalinen puoli. Omasta mielestäni ehdottomasti parasta yliopistossa ovat ihmiset, joiden kanssa voi pitää hauskaa ja jakaa opiskelukokemuksensa. Tietenkään ”kultainen opiskeluaika” ei ole pelkää tanssia ja naurua vaan myös kyöneitä, tenttiahdistusta, taloudellisia huolia...Kuitenkin opiskeluaika on usein sitä aikaa, jota vanhempana muistellaan lämmöllä ja kaiholla ja uskoisin yhtenä suurena syynä olevan opiskelukavereiden kanssa vietetyt hetket.

Frank A. Clark on sanonut: ”Ellei ongelmaa pysty ratkomaan, paras vaihtoehto on löytää siitä huvittavia puolia.” Opiskeluaika tuottaa varmasti monenlaista huolta ja ahdistusta, mutta vertaistuen avulla karusta opiskelijan arjestaikin

löytää varmasti huvittavia ja mukavia puolia – ja jos vastapainona arjelle ovat riemukkaat hetket erilaisissa vapaa-ajan aktiviteeteissa, en yhtään epäile etteikö opiskeluvuosissa tosiaan olisi jotain muisteltavaa vuosienkin kuluttua!

Toivotan siis teidät kaikki tervetulleeksi mukaan ainejärjestömme toimintaan, tutustumaan uusiin ihmisiin ja aktiviteetteihin. Syksyllä tavataan!

Kirjoittaja on ainejärjestön puheenjohtaja.

Tuhoon tuomittu fuksivuosi?

Kaisa Rantanen

Elokuu lähestyy loppuaan, ja pian koittaa hetki, jolloin astellaan sisään Mattilanniemen pääarakennuksen ovesta. Viimeiset päivät kuluvat laskiessa tunteja. Se on kuin odottaisi teloitusta. Jotenkin mahassa kiertää ja on ahdistava hengittää. Mikään ei kuitenkaan tule onnistumaan, en löydä kavereita, en osaa ottaa oikeita kursseja, en. Ensimmäisenä päivänä katselen ympärilläni. Täällä ei ole yhtään mun tyylistä ihmistä, ei ketään. Vietän seuraavat viisi vuotta elämästäni hautuneena asuntooni, ellei kämppikseni huomaa sitä ennen jotain outoa – tai haista.

Sosiologian laitoksen tutustumistilaisuus, esittelykierros. Siinä tilanteessa ei voi vihata mitään enempää kuin esittelykierroksia. Toiset esittelevät asiallisesti itsensä ja halunsa muuttaa maailmaa sosiologian keinoin, ja niin kiinnostaa yhteiskunnalliset järjestykset ja rakenteet. Itseäni ei taida kiinnostaa. Istun kusi sukassa ja mietin, pitäisikö valehdella vai ei. Päädyn jälkimmäiseen vaihtoehtoon. Tokaisen jotain mieleenpainuvaa siitä, kuinka elämäni on suuri vitsi ja on ihme, että olen täällä, ja että olen jo valmiiksi tuominut laitoksen, ja niin edespäin. Rima laitettava tarpeeksi alas, että lyhyt-koipinenkin voi sen ylittää.

Melkein päätän olla menemättä fuksiaisiin. Voi kunpa mieli ei olisi muuttanut. Taas pidetään tutustumiskierros tai jokin vastaava. Ilmeisesti unelmani on tanssia alasti pöydällä – ainakin tuosta illasta lähtien. En omista itsesuojeluvai-

toa, ja kavereiden saaminen on tuhoon tuomittu suunnitelma. Vielä puoli vuotta myöhemmin kuulen tästä tuntemattomilta. Well done me.

Aika kuluu, eikä enää ole niin yksinäistä. Murot lohdutusruokana ovat jääneet ostamatta. Huomaan hymyileväni bussissa paluumatkalla Jyväskylään. Elämä alkaa maistua. Herääminen kymmeneksi tuottaa vaikeuksia, mutta nukun sitten luennolla. Kirjasto tulee tutuksi – kahvion osalta. Ihastun varattuihin, eivätkä vapaat näemmä kiinnosta. Vuodenvaihteen jälkeen aloitan urheilullisen elämän, jonka lopetan kahden viikon jälkeen. Pidän löhöämisestä.

Haalarit eivät ole saapuneet vapuksi. Hölmöltä näyttäminen on tällä kertaa tarkoituksellista. Yllättäen haalarit odottavat juhlapaikalla. Olen aina inhonnut yllätyksiä. Täytyy erottautua: toisilla on yllään siistit haalarit, itselläni punainen pallomekko. Kiitos lainaajalle. Lopulta hamonen vaihtuu haalareihin ja meno alkaa. Inhoan sitä, että huomaan nauttivani päivästä kavereiden ja opiskelutoverien kanssa. Miss Pessimisti ei ole kuollut, eihän?

Toukokuun lopussa opintopisteitä on tullut tarpeeksi, ja sehän on tärkeintä. Tentteihin en jaksa enää, tai vieläköön, keskittyä. On muutettava takaisin kotiin, jossa odottavat työt ja tutun kaupungin pölyt. Ystävät lähtevät kukin omiin suuntiinsa. Kesä tuntuu lopulliselta. Milloin on taas syksy ja kaikki kaverit täällä? Sataa. Ikävä.

Fokuslaisen vuosiohjelma

Markus Eneberg ja Milka Laitila

Jos juhlinta on sanonnan mukaan suoraan verrannollinen tehdyn työn määrään, kuuluu fokuslainen opiskelijayhteisö yliopiston ahkerimpiin. Tämä ei kuitenkaan ole totuus – vain puolet siitä. Lähes jokaisessa fokuslaisessa asuu nimittäin myös innokas harrastaja mitä erilaisimmilla aloilla. Erilaiset järjestöt, seurat ja ryhmittymät tarjoavat tekemistä aina körttikuorossa laulamiseen roolipeleihin ja reserviläistoimintaan. Vapaa-ajan ongelmia tuskin syntyy kenellekään. Täytyy kuitenkin muistaa, että opiskelijan päätehtävä on kuulemma kaiken huvittelun ja harrastamisen keskelläkin opiskelu.

Syyslukukausi

Fokuslainen vuosi alkaa **fuksiaisil-la**. Teemana on jo monta vuotta ollut mauttomuus. Fuksit vetävät siis päälleen mummon vanhat kalsarit ja vyölaukun ja kekseliäisyydellä valitut hirveydet. Vanhat pukeutuvat kontrastiksi tyylikkääseen mustaan haalariin. Uusien railakas alkusyksy jatkuu **uusien bileillä**, joihin myös muutama patinoitunut vanhempi opiskelija aina löytää tiensä.

Kauppakadun appro kruunaa alkusyksyn. Vanhat kaivavat taas mustan haalarin esiin ja haalarittomat kärvistelevät haalarimeressä. Approssa kilistellään oikein pohojamaan kautta. Vaikka Pohjanmaalta tulisitkin, ei ensimmäisen appron saamisen tarvitse sisältää järkyttävän huonoa oloa. Ja viisaat jättävät yliopistoarvosanat sinne minne ne kuuluvatkin.

Eräs vuoden kohokohdista on fuksien järjestämät **pikkujoulut**, jotka ajoittuvat aikaisten joulukiireiden keskele. Glögiä maistellessa on tavattu nähdä hulpeaa ja taidokasta fuksiesiintymistä. Tarjoilu, teema ja koko juhla on uusien opiskelijoiden päätösvallassa – fuksiaisiin valkatut mummon alusvaatteet voi kuitenkin jättää jo kotiin.

Syyskaudella saamme kenties kaivaa pölyttyneet iltapukumme komeroista, sillä suunnitteilla on Fokuksen **vuosijuhla**. Nämä tilaisuudet eivät ole vakiintuneet perinteeksi jyvaskyläläisessä opiskelijaelämässä, mutta ainejärjestöllä on mahdollisuus räjäyttää toiminta kukoistamaan.

Kevätlukukausi

Uusi vuosi innoittaa usein myös yhteiskuntatieteilijän uuteen parempaan elämään. Loman jälkeen luentosalit täyttyvät, ja on oiva hetki keskittyä haallimaan opintopisteitä. Tenttiin valmistautumisen lomassa on hyvä tilaisuus täyttää termospullo kuumalla ja tehdä luistelulenkki Jyväsjärven retkiluisteluradalla. Moni tutustuu sisäiseen urheiliinsa Jyväskylän yliopiston liikuntatarjonnan tai Fokuksen moninaisten liikuntatempausten myötä. **Yliopistolii-kunta** on kaikille halpa ja hyvä tapa hankkiutua kesäkuuntoon. Esimerkiksi aikido, jooga, bailatino tai balletone ovat eksoottisen hyviä tapoja liikunnallistua.

Mainitsemisen arvoinen riento keväällä on Fokuksen perinteinen **laskiaisen** Vuorilammen saunalla. Uskaliaim-

mat pääsevät virkistämään opiskelusta rasittunutta olemustaan avannossa. Muut voivat keskittyä vaikka perinneseuran lihapullien syöntiin. Pulkkamäkikin löytyy – omalla vastuulla.

Opiskelijan asunnosta löytyy harvoin mahdollisuutta saunassa löhöilyyn. Älä kuitenkaan hätäänny, sillä saunomaan pääsee ainakin **tedarien** yhteydessä. Tedarit eli tiedekuntabileet järjestetään tavallisesti tiedekunnan yleisenä tenttipäivänä.

Kevät huipentuu **vappuun**. Vappu on opiskelijoiden ykkösjuhla. Jyväskylässä laitetaan Minna Canth ja kokoonnutaan Kirkkopuistoon ja Harjulle, viimeistään vappupäivänä. Ainejärjestön uuden lipun alta Fokus löytyy isommistakin väkijoukoista.

Pyörrettä ympäri vuoden

Edellä mainitun lisäksi Fokus järjestää **sitsit** ainakin kerran vuodessa. Alasteen laulutraumaa kannattaa unohtaa juomalaulujen ajaksi. Sitseillä pukeudutaan teemaan. Viimeksi mukana olivat ainakin Puuhapete ja Lara Croft. Jottei-

vat viikonloput kävisi pitkiksi ja illat kurjiksi, bilehileille on tarjolla pyörrettä ympäri vuoden. Fokuksen biletiimin järjestämien **baaribileiden** lisäksi toiset ainejärjestöt, ammattikorkeakoululaiset sekä muut satunnaiset tahot järjestävät pirskeitä baareissa jatkuvasti.

Akateeminen vuosi on jatkuvaa työntekoa. Kesä tarkoittaa useimmille töitä kaupan kassalla tai vähintään yhtä kaukana yhteiskuntatieteellisestä työympäristöstä. Työnteon ohella äidin liha-keitto maistuu usein kesällä makaronia paremmin. Rohkeimmat ja työn suhteen onnekkaimmat jättäytyvät kuitenkin opiskelijoista tyhjentyvään Jyväskylään... eikä se ole yhtään hullumpi vaihtoehto. Vaikkakin väkeä ja järjestettyjä aktiviteetteja on hieman vähemmän, on kesäinen Jyväskylä kekseliäälle fokuslaiselle paratiisi. Mikä olisikaan hienompaa kuin kesäinen piknik ja frisbeenheittely Viitanien nurmikentillä tai jäätelö aurinkoisessa Kirkkopuistossa? Mainitsemisen arvoisia tapahtumia Jyväskylässä kesällä ovat ainakin **Jyväskylän Kesä**, **Nesterallit**, **Summer Jazz** ja **Sataman Yö**.

Liity Fokus ry:n jäseneksi

Fokuksen toimintaa rahoitetaan osittain jäseniltä kerätyillä varoilla, ja helpoin tapa tukea ainejärjestöä ja sen aktiviteetteja on liittyä jäseneksi. Tämän voi tehdä maksamalla ainejärjestön jäsenmaksun, minkä onnistuu vaivattomasti verkkopankissa. Muodollista **15 euron** summaa vastaan saat paitsi ikijäsenyyden ainejärjestössä myös komean haalarimerkin!

Pankkitiedot

Saajan nimi	Fokus ry
Tilinumero:	104530-457811
Viesti:	Jäsenmaksu & oma nimi

Liity Talentian joukkueeseen!

Ammattijärjestö Talentian opiskelijajäsenenä saat

- tukea ammatilliseen kasvuun
- näköalapaikan työelämään
- turvaa työssä ja vapaalla

Opiskelijajäsenyys 13 EUR/vuosi
– liittymisvuosi ilmainen!

Tutustu jäsenetuihin, -palveluihin
ja opiskelijatoimintaan ja liity
osoitteessa **www.talentia.fi**

Lisätietoja

Talentian opiskelijasihteeri

020 111 2742

opiskelija@talentia.fi

Talentia
Sosiaalialan menestystekijä

Alikersantista takkutukaksi

Juho Suortti

Eräänä päivänä havahduin. Hiukse-
ni roikkuivat takkuisina ja ne häiritsivät
tenttiin lukemista valahtamalla jatkuvas-
ti silmille. Viime hiustenleikkuusta oli
kulunut jo pitkä tovi. Hmm... Kumarruin
katsomaan levykokoelmaani. Progea –
yhteiskuntatieteilijän lempimusiikkia.
Siirryin kirjahyllyn ääreen. Mitä, onko
minulla kirjahylly? En olisi uskonut, että
minulle käy näin. Miten yläasteella yleis-
urheilupalkinnon saaneesta nuorukai-
sesta ja tiedustelukomppaniassa palvel-
leesta alikersantista oli tullut resuinen
yhteiskuntatieteilijä, joka kaiken lisäksi
opiskelee pääaineenaan sosiaalityötä?
Jokin oli selvästi mennyt vikaan, ja otin
tavoitteekseni selvittää, että mikä.

Kysyttäessä vastaisin, että muutos
käynnistyi alkaessani opiskella sosiaali-
työtä. Kipeä tosiasia on, että jäljet johta-
vat paljon kauemmas. Jo nuorena olin
salaa kiinnostunut filosofiasta ja etiikas-
ta. Eihän sitä uskaltanut maaseudulla
tunnustaa, että mielestäni Sokrates oli
kovempi jätkä kuin Juha Kankkunen.
Turpaan olisi tullut. Kerta toisensa jäl-
keen lainasin salaa Esa Saarisen Länsi-
maisen filosofian historian paikallisesta
kirjastosta. Elin kaksoiselämää. Kuiten-
kin filosofia tuntui liian abstraktilta, enkä
uskonut, että filosofi pystyy elättämään
itseään muuten kuin työmarkkinatuella.
Lukio ei kiinnostanut, mutta ammatti-
koulu kuulosti liian lopulliselta. Sieltä-
hän saisi ammatin. En oikein tiennyt,
mikä minua kiinnostaa, joten lähdin lu-
kioon. Siellähän ei minkään tarvitsekaan
kiinnostaa.

Lukiossa aloin lopulta kiinnostua
yhteiskunnasta. Ihmisten kanssa työs-
kentely oli aina tuntunut olevan lähinnä
omaa alaa, mutta mikään spesifi ammatti
ei houkutellut. Lukio meni omalla pai-
nollaan, ja valmistumisen lähestyessä
piti taas miettiä, mitä seuraavaksi. Rock-
tähten ura ei ottanut lähteäkseen. Sosi-
aalityö kuulosti mielenkiintoiselta, sillä
siinä pääsisi toimimaan ihmisten kanssa.
Sen enempää miettimättä päätin hakea
Jyväskylään.

Hain Jyväskylään lukemaan sosiaali-
työtä ja pääsin sisään ensiyrittämällä.
Hain lykkäystä vuoden suorittaakseni
asepalveluksen pois alta. Inttikavereille
ei oikein kehdannut kertoa, että on läh-
dössä lukemaan sosiaalityötä. Taas olisi
tullut turpaan. Intissä sosiaalistui ihan
huomaamattaan kaikenlaiseen turhaan
pompotteluun ja monotonisuuteen. Kä-
vin ahkeraan salilla ja luin lähinnä sota-
kirjallisuutta. Televisiosta muistan katso-
neeni Donald Trumpin Diiliä ja oikeasti
tykänneeni siitä. Olin miehisyyteni hui-
pulla, hyvässä fyysisessä kunnossa ja ar-
vot kovina kuin komposiittikypärä.

Yliopisto tuntui alusta lähtien omal-
ta paikalta. Huomasin, että olin melkein
puhtaalla tuurilla osunut oikealle alalle.
Sosiaalityössä saan opiskella juuri niitä
asioita, jotka kiinnostavat. Käytännönlä-
heisyys ja laajat teoreettiset tiedot yhteis-
kunnasta nivoutuvat dynaamiseksi
paketiksi.

Jossain vaiheessa se progekin alkoi
kuulostaa hyvältä. Sosialisatio oli taas
tehnyt tehtävänsä.

Kulttuurimeiningit Jyväskylässä

Tuija Korpela

Muutama vuosi sitten, pari viikkoa siitä, kun olin muuttanut Jyväskylään opiskelemaan, kaveri pyysi minua elokuviin. Koordinaatit johtivat Ylioppilastalo Ilokiven alakertaan, monitoimitilaan, jossa en vielä ollut käynytkään. Minulla ei ollut tietoaakaan näytettävästä elokuvasta (Bowling for Columbine), saati siitä, mikä se sellainen Kampus Kino oikein on. Jo sillä kerralla kuitenkin vaikutuin kyseisen ”elokuvateatterin” välittömästi ilmapiiristä, kun osa yleisöstä makoili lattialla – joidenkin hakiessa virvokkeita ennen leffan alkua auki olevasta baarista. Muistan myös yleisön reagoineen vapautuneesti valkokankaalla nähtyyn, mihin harvemmin elokuvateattereissa törmää. Melkein kuin olisi kaveriporukalla leffaa katsanut.

Sittemmin itselleni hyvin tutuksi tullut Kampus Kino on JYY:n kulttuurisihteen ja kulttuurivaliokunnan tiistaisin Ilokiivessä pyörittämä elokuvateatteri, jossa on usein mahdollista nähdä sellaisia filmejä, joita joskus kutsutaan vaihtoehtoisiksi. Kino ei suinkaan ole ainoa vaihtoehto Finnkinolle Jyväskylässä. Keski-Suomen elokuvakeskuksen (KSEK) ja Suomen elokuva-arkiston (SEA) kanssa yhteistyössä rakennettu viikko-ohjelma johdattaa kiinnostuneen kohtuuhinnalla katsomaan harvoin näytettäviä elokuvalelmiä useamman kerran viikossa.

Tarinankerrontamuodosta toiseen. Kaupunginteatterin lisäksi Jyväskylän lukuisat harrastelijateatterit tarjoavat osallistumismahdollisuuksia niin katsomisen ja kokemisen kuin tekemisenkin muodossa. Stand up- ja improvisaatioteatte-

rikлубit ovat myös vahvoilla Jyväskylässä, ja Ilokiven alakerran ”mustan laatikko” toimii monesti näiden esitysten areenana. Toinen moninaisen kulttuuritarjonnan mekka on yläkaupungilla sijaitseva Baari Vakiopaine. Kuukausittain maanantaisin pidettävä tarinankerrontailta, Cuenta cuentos, tarjoaa monenmoiset tarinat kynttilähämyisessä baarissa, vain yhden tapahtuman mainitakseni.

Suurin osa näistä kulttuuritapahtumista pyörii pääosin vapaaehtoisvoimin, jolloin uudet tekijät ovat aina hyvin tervetulleita. Mikäli kiinnostusta toimintaan on, mutta sen muoto vielä hieman hakusessa, niin yksi hyvä vaihtoehto on ylioppilaskunnan kulttuurivaliokunta. Valiokunta vastaa JYY:n kulttuuripainotteisesta toiminnasta, lähtien Ilokiven yläkerran näyttelyiden järjestämisestä vaihtuvateemaisiin Club Valiokunta-klubi-iltoihin ja ulkopaikkakunnille suuntautuviin kulttuurimatkoihin. Valiokunnan porukalla on järjestetty monet huiput bileet, joista tunnetuin lienee Suomen vanhin jokakeväinen sisärockfestivaali Jyrock (jossa vallitsee ainutlaatuinen ”rakkauden ja rockin ilmapiiri”, tämänvuotista projekti-sihteerii lainatakseni).

Suosittelen lämpimästi ujuttautumista mukaan johonkin vastaavanlaiseen toimintaan – olkoon se sitten ainejärjestö, jokin JYY:n valiokunnista tai yliopiston ulkopuolinen järjestö (miksei vaikka kaikki). Jos ei heti opiskelujen alussa saa lähdettyä mukaan, niin myöhemminkään ei ole vielä liian myöhäistä. Omat jutut

löytyvät kyllä, kun antaa itselleen aikaa etsiä.

Kokonaisuudessaan kaikesta Jyväskylän (kulttuuri)tarjonnasta ja – toiminnasta on mahdoton antaa kattavaa kuvaa tässä tilassa. Syksyn aikana pyrin kuitenkin Fokuksen kulttuurivastaavana tuomaan sen erityisesti teidän uusien opiskelijoiden lähetyville. Älkää peljätkö, vaan lähtekää porukalla leffaan, teatteriin ja museoon!

Kirjoittaja on ainejärjestön kulttuurivastaava ja JYY:n kulttuurivaliokunnan aktiivi.

Kulttuurientovinkit syksylle 2007

- Club Valiokunta – uusien bileet torstaina 13.9. Ilokevissä
- Kulttuurivaliokunnan kokous 4.9. klo 16.15. mm. Kampus Kinon lipunmyyntivuorot jaetaan.
- Kickstart- sisärockfestarit Lutakossa syyskuun puolivälissä
- Lumo -07 'us', eli valokuvataidetta Jyväskylän Taidemuseossa syyskuun loppuun asti
- Arktisen upeeta Pohjoismaisen elokuvan festarit marraskuussa Ilokevissä.

	Mitä	Missä	Hinta
Ma	Cuenta cuentos	Baari Vakiopaine klo 20 (kuun ensimmäinen maanantai)	Ilmainen
	Elokuvakerho Toveruus	It-Dynamo klo 19	3/4 eur
Ti	Kampus Kino	Ilokiven alakerta klo 19	4 eur opiskelijoilta
Ke	Suomen Elokuva- arkisto	It-Dynamo klo 18	3,5 eur kausikortilla
To	Teatteriin	JYT, Ad*Astra, Huoneteatteri, Kansannäyttämö, Kaupungin-teatteri, Pahnanhöjmmäiset, Ässiä Hatusta (impro)...	~5 eur opiskelijoilta
Pe	Museoon	Luontomuseo, Taidemuseo, Alvar Aalto -museo, Keski-Suomen museo, Käsityön museo...	Useimmat ilmaisia perjantaisin
La	Keikalle tai klubille	Lutakko, Iloki, JazzBar, Bar68, Vakiopaine...	Yleensä alle 10 eur
Su	Lepopäivä (toisinaan Alipaineklubin standup-koomikot harjoittelevat)	Baari Vakiopaine klo 20 tai 21	Ilmainen

Fuksien kootut kokemukset

Kristiina Lampinen

Ensimmäinen vuosi vilahti nopeasti ohitse. Juuri kun pääsin kunnolla kiinni yliopisto-opiskeluun, puissa olikin jo lehdet. Ennen siitymistä kesälaitumille kyselin fiiliksiä kuluneesta vuodesta muutamalta kohtaamaltani – tässä tapauksessa sosiologian – fuksilta.

Mikä on ollut parasta ensimmäisenä vuonna?

- Näkökulmien laajentuminen.
- Uusiin ihmisiin ja yliopistomaailmaan tutustuminen.
- Oman alan löytäminen kolmen vuoden etsimisen jälkeen.

Millaisia negatiivisia asioita olet kohdannut?

- Sopivan sivuaineen löytäminen on ollut vaikeaa.
- Lukurytmin saavuttaminen ei ole ollut helppoa.
- Opinto-ohjauksen puuttellisuus.
- Koti-ikävä. Uusiin ihmisiin saattaa olla yllättävän vaikeaa tutustua.

Oliko yliopisto-opiskelu sellaista kuin kuvittelit?

- Se oli paljon rennompaa kuin kuvittelin. Toisaalta vastuun määrä omien opiskelujen suhteen yllätti kaikesta huolimatta.
- Ei ollut. Kuvittelin että kaikkien kanssa tulisi heti toimeen, iloisesti hypelisi bileistä toiseen ja aina olisi hauskaa.
- Oletin, että lähiopetusta olisi ollut enemmän, muuten kyllä.
- Kirjatenttien määrä yllätti.

Oliko opiskelijayhteisöön integroituminen helppoa?

- Suhteellisen helppoa, vaikken paljoa näe opiskelukavereita vapaa-ajalla.
- Pikkujoulujen järjestelyissä ja excul-la tutustuin hyvin ihmisiin.
- Tapahtumiin osallistumalla tutustuu parhaiten.

– Ei, mutta onneksi tapoja on monia. Ainejärjestöistä yleensä löytyy ensimmäinen verkosto. Samoilla luennoilla istuminen tutustuttaa väkisin, vaikkakin se vie enemmän aikaa. Myös irkki-kanavien sekä epämääräisten bileiden kautta saat-taa tutustua yllättäviin ihmisiin.

Mikä on mukavin paikka hengaillla yliopistolla?

- Mielestäni yliopiston kirjastossa ja sen kahviossa tuntuu olevan jotain ih-meellistä vetovoimaa ja viihtyvyyttä jota muualla opistolla ei ole.
- Kirjaston kahvila.
- Opiskelija-ravintolat.
- Wilhelmiina ja Mattilanniemi ylipäättään.

Haluaisitko sanoa jotain tuleville fokuslaisille?

- Tulkaa tänne mieli avoinna ja turhia pelkäämättä.
- Kannattaa olla utelias ja mennä eri tiedekuntien ja pääaineiden luennoille, jotka kiinnostavat.
- Ainejärjestötoimintaan rohkeasti mukaan! Ei tarvitse olla taustalla välttämättä aiempaa järjestökokemusta.

Kirjoittaja on ainejärjestön ympäristövastaava.

Check-in hyvään alkuun. Sinä 18–28-vuotias, liity jo tänään.

Jos olet 18–28-vuotias, voit saada Nordean Check-in-asiakkaana monia rahanarvoisia palveluja ja etuja: maksutoman Visa Electron -kortin, luottoa Käyttötillillesi, asuntolainaa ilman järjes-

telypalkkiota sekä kotivakuutuksen pienemmällä omavastuulla – vain muutamia etuja mainitaksemme. Tutustu Check-in-asiakkuuteen konttorissamme tai osoitteessa www.nordea.fi/check-in.

Teemme sen mahdolliseksi

Jyväskylä
nordea.fi

A

Jyskä, Jyppilä, Jyväshyvä, Jytäkylä

Tiina Haapalainen

Minunhan ei sitten koskaan pitänyt päätyä minnekään Jyväskylään. Olen kasvanut keskellä Pohjanmaan aina vain jatkuvia tasaisia peltoja, kuolleiden kaupungissa, jossa ei voi kuin hengata Essolla. (Jee jee jee.) Opiskelukaupungissani minun piti päästä nauttimaan loputtomista kulttuuririennoista ja suurkaupunkimaisen elämäntavan ominaispiirteistä, jos jälkimmäinen Suomessa nyt on mahdollistakaan. Minun piti saada meri ja päädyinkin kaupunkiin, joka kietoutuu jonkun hikisen järven ympärille ja loppuu sanaan ´kylä´.

Ensimmäisen oman kotini sain Kortepohjan ylioppilaskylästä. Pieni koppi puunlatvojen korkeudella talossa, jota kutsutaan lempinimellä DDR. Lohdutin itseäni ajatuksella, että voin aina kuvitella asuvani Berliinissä.

Kuitenkin heti ensimmäisinä päivinä ihastuin ylioppilaskylän tunnelmaan: harmaita betonimöhkäleitä, värikkäitä verhoja, vieraita kieliä ja nuorta väkeä. Ylioppilaskylä tuli äkkiä tutuksi ja piti päästä pidemmälle koluamaan. Asettautuminen uuteen kaupunkiin tapahtui vaihikka tunnustelemalla. Ensin täytyi löytää parhaat kulkureitit yliopistolle ja kartoittaa, missä lähialueen ruokakaupoista on kattavimmat jogurttivaliko-

mat. Jyväskylästä piirtyi aina vähitellen uusista havainnoista täydentyvä kartta. Mielibaari ja viihtyisin opiskelijaravintola saivat nopeasti omat täplänsä. Löysin nautittavia yksityiskohtia, joita kaupungista poissa ollessani jo pian kaipasin. Erityisesti Jyväskylän monet hurjat mäet viehättävät littanaan maisemaan tottunutta. Toisinaan en tiedä parempaa, kuin pyöräily yöllä baarista kotiin alas Kortepohjaan, niin lujaa kuin vain pääsee. Ei siinä kuulkaa mitään berliinejä enää tarvita.

Palatessani joululomalta takaisin Jyväskylään olo oli kuin kotiin saapuisi. Tiettyihin rutiineihin kiinnittyminen ja kiintyminen tekee kaupungista kotoisan. Omien löytöjen ohella kaupungin karttaa muokkaavat luonnollisesti ympärillä elävät ihmiset. Tutut, ystävälliset kasvot ja onnistuneet iltamat vaikuttavat ilmapiiiriin paljon voimakkaammin kuin kauniit puuhuvilat. Jyväskylä on pieni kylä, jossa ihmiset pyörivät ympyrää. Piirileikit ovat kuitenkin mukavia, kun leikkimässä on ilahduttavia naamoja.

Tällä hetkellä täälläolo tuntuu hyvältä, ja kaupungin täsmällinen arkistointikin on vielä ihan kesken. Tulkaa ja löytäkää itse omat mansikkapaikkanne!

Baltiarallaa!

Jenni Luoto

Viime marraskuussa Fokuksessa tapahtui – yhteiskuntatieteilijät lähtivät yhteistuumin valloittamaan Baltian kolmea maata bussimatkaillen. Retken ilmoittautumislista täyttyi hetkessä noin 50 fokuslaisesta, eikä kaikille halukkailla ekskuilijoille riittänyt paikkoja bussista.

Reissun odottelu oli jännittävää aikaa – piti huolehtia passit, matkavakuutukset ja vaihtaa litit ja latit. En tiennyt yhtään, mitä odottaa, sillä en ollut koskaan käynyt edes Virossa, saatikka Latviassa tai Liettuaassa. Erityisen jännittävän reissusta vielä teki bussilastillinen vanhempia, hurjia ja pelottavia, opiskelijoita. Ennen ekskua vanhempiin opiskelijoihin tutustuminen oli rajoittunut omiin tutoreihin, joskin muutaman opiskelijan bussissa tunnisti Fokuksen nettisivujen valokuvista.

Viimein koitti lähtöpäivä (tai oikeastaan lähtöyö) ja pomppasimme bussiin Matkakeskukselta. Muutaman tunnin torkkumisen jälkeen olimmekin jo aamuissa Helsingissä valmiina astumaan laivaan, ja laivamatkan jälkeen varsinainen bussiseikkailu Baltiassa saikin alkaa. Kello vierähti melkoisen nopeasti ympäri, kun matkasimme Viron ja Latvian läpi Liettuaan, ja bussissa sattui ja tapahtui. Tunnelma bussissa oli varsin hilpeä huolimatta pienistä mutkista matkalla (lue: eksyimme). Bussissa arvottiin valmiiksi jokaiseen huoneeseen majoittujat, jotta jokainen tutustuisi vähän uusiin ihmisiin. Hurjimmat meistä lähtivät vielä perillä pitkän päivän päätteeksi Liettuan yöhön, mutta suurin osa painui hostellin unisex-koppisuihkujen kautta pehkuihin.

Perillä kaupungeissa päivät hurahtivat nopeasti erilaisten aktiviteettien parissa. Yksi ainakin oman matkani kohdista oli ilta liettualaisessa oopperassa, jonka juoni alkoi hitaasti mutta varmasti avautua viinilasillisen jälkeen. Mieleenpainuva, mutta ahdistava, oli myös KGB-museo Vilnassa, josta löytyi kaikenlaisia sellejä ja kidutushuoneita, jotka olivat olleet käytössä 1990-luvulle asti.

Kahden yön jälkeen Vilnasta oli poistuttava suuntana Riika. Riiaassa aikaa meillä oli vain yön yli, ja aamulla ehdimme nähdä hieman kaupunkia päivänvalossa, kunnes nousimme taas bussiin tutuille paikoille. Viimeisenä, vaan ei vähäisempänä, kohteenamme oli Tartto, jossa ekskumeno viimeisenä iltana vain parani. Hienoa oli nähdä Baltian maita kierrellen sen kaupungeissa ja bussin ikkunan lävitse, mutta parasta reissussa olivat ihmiset. Viiden päivän aikana kumman moni tuli tutuksi. Vieläkin hymyilyttää kaikki, mitä reissussa sattui ja tapahtui, vaikka ekskursiosta on jo yli puoli vuotta.

Ekskursioon osallistuminen madalsi huomattavasti kynnystä lähteä mukaan Fokuksen toimintaan. Seuraavaa määränpäätä ekskulle ei ole vielä päätetty, mutta itse olen taatusti mukana. Viime eksku oli mahtava, mutta seuraavasta tehdään vielä parempi. Ekskubussissa taas nähdään!

Kirjoittaja on ainejärjestön bilevastaava.

Raportti Berliinistä

Arto Vuori

Ulkomaanvaihtoa harkitsevalle Berliini on yksi laitoksemme mielenkiintoisimmista kohteista. Sen mondeeni ilmaapiiri, huokeat elinkustannukset sekä mielenkiintoinen baari- ja klubielämä houkuttelevat monenlaisia hippejä ja billettäjiä vaeltamaan tähän entiseen jaettuun kaupunkiin.

Kaupungilla on ennenkin ollut imua. Jo 1920-luvun alussa se oli Euroopan liberaalien, radikaalien ja homojen pääkaupunki. Kylmän sodan aikana Berliini oli, paitsi lännen propagandistinen etuvartio sosialistisen idän keskellä, myös vuoden 1968 uusvasemmistolaisen nuorisoliikkeen keskus.

Kaupungin historia ei ole ollut pelkkää vapaamielisyyden voittokulkua. Berliini on ollut myös militaristisen Preussin, Natsi-Saksan ja DDR:n pääkaupunki. Vuodesta 1961 vuoteen

1989 sitä halkoi kaikkiaan 155 km pitkä muuri. Nyt muuri on purettu, ja Berliini saa jälleen paistatella yhtenäisenä Saksan käyntikorttina maailmalle. Siksi myös pahimpia jälkiä epämiellyttävästä historiasta pyritään siivoamaan pois.

Purkutuomion on saanut esimerkiksi DDR:n Tasavallan palatsi, käsittääkseen maailman ainoa parlamenttitalo, jossa oli keilahalli, elokuvateatteri – ja paha asbestiongelma. Tilalle aiotaan rakentaa kopio aiemmin paikalla sijainneesta preussilaisesta linnasta. Sen itäsaksalaiset kommunistit räjäyttivät sodan jälkeen, kun eivät kokeneet tätä pommituksessa vaurioituneen ”preussilaisen militarismin” linnaketta korjaamisen arvoiseksi. Nykyprioriteettien mukaan vanha linna on tietty tuplasti coolimpi kuin joku itäsaksalainen asbestitönö.

Ostalgia

Vaikka vuosikymmeniä kiinnimuuratut metrolinjat Itä- ja Länsi-Berliinin välillä ovat olleet jo vuosia normaalissa käytössä, eivät vanhat jaot ole hävinneet vielä ihmisten päiden sisällä. Berliner Morgenpostin (1.10.2006) tutkimuksen mukaan itä- ja länsiberliiniläisillä on edelleenkin vain vähän sosiaalisia kontakteja toistensa kanssa. Idällä ja lännellä on edelleen omat keskustansa, sanoma- ja iltapäivälehtensä sekä sosiaaliset verkostonsa. Monet itäsaksalaiset katsovat edelleenkin paikallistelevisiokanavia, jotka näyttävät uusintoina DDR-ajan Nukkumattia ja vanhoja itäsaksalaisia rikossarjoja (Derrickillä todella oli itäsaksalaiset kilpailijansa!) täyttären ossien DDR-kaipua.

Ilmiö on nimetty Saksassa ostalgiaksi. Sitä ovat hyödyntäneet kaupallisesti myös läntisen Saksan tiedotusvälineet, mutta samalla ne suhtautuvat jotenkin hämillisesti tällaiseen totalitarismiretroiluun. Saksalaisten mielestä kaikkien menneisyyden muisteluun pitäisi aina sisältyä kiintiömäärä itseruoskintaa. Poliittisesti kaikkein korrekimpien mielestä Nukkumatin fanittamisesta on enää lyhyt askel koko DDR-järjestelmän ihanointiin. Jopa vanhojen pioneirilaulujen, Trabantien tai urheilusankareiden humoristinen muisteleminen on heistä vakavalla asialla leikkimistä, ja siksi ehdottoman tuomittavaa.

Missä sitten piilevät ostalgian syyt? Jossain määrin on kyse meille kaikille ihmisille nautinnollisesta taipumuksesta muistella kaiholla menneitä ja retroilla vanhoilla kulutustavaroilla ja vaatemuodeilla. Sosiologisemman selityksen mukaan menneiden muisteluun tuntuu monilla itäsaksalaisilla ihmisryhmillä olevan kuitenkin aivan erityinen tarve: Sadoille-

tuhansille DDR:n puoluevaltioön sidotuille itäsaksalaisille Saksojen yhdistymisen tarkoitti sosiaalisen vaikutusvallan ja arvostuksen todellista laskua huolimatta läntisten kulutustavaroiden ja D-markan tuomasta elintason noususta.

Olihan pelkällä turvallisuuspoliisi Stasilla yhteensä 91 000 varsinaista työntekijää, puhumattakaan sadoista tuhansista epävirallisista avustajista ja muista valtion suhteellisista eduista nauttineista puoluevirkailijoista. Heillä kaikilla oli varmasti mukavampaa ennen kuin heistä tehtiin yhdistyneen Saksan sylkykuppeja. Läntisen isoveljen varjossa muidenkin kuin entisen DDR-eliitin mahdollisuudet ovat uudessa kapitalistisessa järjestelmässä olleet heikot. Monet itäsaksalaiset eivät tunne saaneensa mahdollisuutta uuteen alkuun länsisaksalaisten mahtifirmojen välittömästi vallettua vapautuneet markkinat. Jotkut puhuvatkin katkerina yhdistämisestä eivätkä Saksojen yhdistymisestä.

Eräiden kriitikoiden mielestä historialliset muistomerkit eivät jätä tarpeeksi tilaa DDR:n tavallisen elämän muisteluun. Varsin tyypillinen saksalainen DDR-muistomerkki onkin Berliinin muurin muistokeskus, joka sijaitsee lähellä Prenzlauer Bergin seksikästä klubikeskittymää. Keskus on valjastettu Saksojen yhdistymisen filistelyyn ja muurille kuolleiden sankareiden muisteluun. Itä-Saksan rajajoukot tappoivat muurille yhteensä 239 kansalaista, viimeiset vain viikkoja ennen muurin luhistumista. Muistokeskus kertoo myös itäsaksalaisten tiedemiesten ja poliitikkojen humaaneista pyrkimyksistä. Vielä 1980-luvulla suunnitteilla oli die Mauer 2000, high-tech-muuri, joka ottaisi pakenijat automaattisesti kiinni ilman, että heitä tarvitsee ampua! Saksojen yhdistyminen keskeytti nämä huikeat suunnitelmat.

Suurin osa Berliinin muurin muistokeskuksen kävijöistä on länsiberliiniläisiä tai turisteja. Itäberliiniläisiä ei näissä oikeaa historiantulkintaa vaalivissa muistokeskuksissa juuri näe. Sen sijaan Rosa Luxemburgin muistopäivänä tuhannet itäsaksalaiset vaeltavat laskemaan kukkia kommunistimarttyyrin haudalle Itä-Berliinissä. Tämä ele, joka DDR:n aikana oli osa valtiollista pakko-pullaa ja sosialistista liturgiaa, on muuttunut viime vuosina spontaaniksi rituaaliksi. Tässäkin on monilla länsisaksalaisilla ihmettelemistä. Ovatko ossit kiittämättömiä saamastaan vapaudesta ja elintason noususta?

"Früher war alles besser?"

Minäkin sain tavata paikallisissa Kneipeissa derkkuja, jotka pari tuoppia juotuaan väittivät "ennen kaiken olleen paremmin". Työttömyyttähän ei Itä-Saksassa ollut ja läntisiä luksustavaroita, kuten banaanejakin, kyllä sai, jos vain viitsi vähän jonottaa. Miljoonat ihmiset elivät DDR:ssä tavallista ja mukavaa elämää. Puoluevaltion pimeän puolen nähneet puhuvat kuitenkin toiseen sävyyn.

Hätkähdyttävin todiste itäisen järjestelmän totalitaristisuudesta on Berliinin Hohenschönhausenissa sijaitseva entinen salainen Stasi-vankila. Vankilan yleisitäsaksalainen ulkonäkö ja steriilit käytävät eivät kerro tapahtuneista kauheuksista, mutta entisten vankien vetämät opastetut kierrokset ovat puhuttelevia ja opettavaisia kaikille meille helppoon vasemmistofilistelyyn taipuvaisille vaihto-opiskelijoille. Monelle vaihto-oppilasryhmämme jäsenelle kierros vankilassa oli unohtumaton kokemus.

Oppaana toimi vankilassa puoli vuotta istunut itäsaksalainen televisiotoimittaja. Saatuaan ensin potkut työpai-

kastaan, mikä jo sinänsä yhden työnantajan valtiossa oli surkea kohtalo, Stasi sieppasi rouvan berliiniläisestä kodistaan hänen lapsensa ollessa tarhassa. Itämeren kalaa kuljettamaan naamioitu sieppausauto kiersi ensiksi satoja kilometrejä pitkin maanteitä palatakseen sieppauspaikasta vain muutaman kilometrin päässä sijaitsevaan salaiseen vankilaan. Tämä tehtiin vangin ajan ja paikan tajun sekoittamiseksi.

Vankilassa rouva menetti kaiken omaisuutensa vaatteista nimeensä. Saapumisestaan lähtien hän oli valtion- ja kansanvihollinen, epäpersoona, jota sopi käskyttää ja puhutella ainoastaan käyttämällä hänen vankinumeroaan. Hänelle ei kerrottu sieppaamisen syytä eikä sitä, missä hän oli. Koko vankilassaolonsa aikana rouva ei saanut nähdä yhtään muuta vankia. Täydellinen eristys varmistettiin käytäville sijoitetuilla liikennevaloilla, jotka estivät kahta vankisaattuetta koskaan törmäämästä toisiinsa. Ainoastaan koputukset askeettisen ja pienen sellin patterissa paljastivat hänelle, että hän ei suinkaan ollut vankilan ainut asukki.

Kuulusteluhuone oli tuntikausia kestäneen henkisen kidutuksen näyttämö. Se oli paikka, johon vanki saatettiin päivästä toiseen tuoda systemaattisen psyykkisen lannistamisen, ja pilkan, kohteeksi. Tekniikkaan kuuluivat kuulustelijan vuoroin korrekti, vuoroin syyttelevä käytös, tekaistut puhelinsoitot ja loputon odottelu. Kuulusteluhuoneen jälkeen tuli kaikista karmivin tila, jossa saatoimme vieläkin haistaa kummallisen, raskaan, ikään kuin kalan hajun. Tässä "odotus-huoneessa" vaarallisimpia sosialismin vihollisia säteilytettiin sermin takaa röntgensäteillä uhrien istuessa huoneen penkillä tietämättöminä. Tarkoituksellisen säteilytyksen seurauksena verisyöpä

on ollut yleinen kuolinsyy entisten Stasi-vankien keskuudessa. Monet heistä jou-
tuivat psyykkisesti lannistettuina mieli-
sairaalaan jo DDR-aikana.

Oppaanamme toimineen entisen
Stasin uhrin mielestä vuonna 2006 il-
mestynyt elokuva *Das Leben der Ande-
ren* (suom. Muiden elämä) on lähes täy-
dellisyytteen viety kuvaus Stasin
menettelytavoista. Jopa Itämeren kalaa
kuljettanut sieppausauto löytyy tästä
Oscar-palkinnon voittaneesta elokuvasta.
Ainoastaan yksi asia elokuvassa on rou-
van mielestä fiktiota: ”Yksikään Stasi-up-
seeri ei ole koskaan katunut tekojaan.
Siksi älkää koskaan äänestäkö PDS:ää!
Ne ovat edelleen niitä samoja! Ne ovat

Stasi!” opettaa entinen Stasin uhri meitä
vankilassa vierailevia opiskelijoita teat-
raalisella äänellään.

Rouvan varoitteluista huolimatta
PDS, entisen Itä-Saksan valtapuolueen
SED:n perillinen, on tänään yksi Berlii-
nin osavaltion valtapuolueista. Vuoden
2002 paikallisvaaleissa se sai joillakin
Itä-Berliinin alueilla jopa puolet äänistä.
Se on vähemmän kuin DDR:n manipu-
loiduissa vaaleissa, mutta merkittävä
osuus demokratian oloissa. Muurin jäljet
jakavat edelleen, myös itäsaksalaisia.

*Kirjoittaja opiskeli viime talven so-
siologiaa Freie Universität Berlinissä.*

SEURAA AIKAASI

Päivitä tieteenalasi uusin tutkimustieto Janus-lehdestä

Janus on Sosiaalipoliittisen yhdistyksen ja Sosiaalityön tut-
kimuksen seuran julkaisema neljästi vuodessa ilmestyvä
tieteellinen aikakauslehti. Lehdessä julkaistaan artikkeleita,
puheenpuoroja sekä esitellään alan uusinta kirjallisuutta.

Vuonna 2006 lehden kirjoitukset käsittelivät muun mu-
assa nuorten työttömien ajankäyttöä, lastensuojelun
maahanmuuttajasosiaalityötä ja sosiaalipoliittikan euroop-
palaistumista. Vuoden kolmas numero oli vertailevan tut-
kimuksen teemanumero.

Sosiaalipoliittinen yhdistys on vuonna 1980 pe-
rustettu tieteellinen seura, joka toiminnallaan pyrkii so-
siaalipoliittikan ja sen tutkimuksen kehittämiseen ja alan
tieteellisen keskustelun virittämiseen. Yhdistys järjestää
muun muassa seminaareja ja valtakunnalliset Sosiaalipo-
liittikan päivät.

Sosiaalityön tutkimuksen seura on vuonna 1998
perustettu tieteellinen seura, joka kokoaa yhteen sosiaa-
lityön tutkijoita, opettajia ja käytännön toimijoita. Seuran
tehtävänä on parantaa sosiaalityön tutkimuksen asemaa
yhteiskunnassa sekä kehittää alan kansainvälistä yhteis-
työtä.

SOSIAALIPOLIITTIKAN JA SOSIAALITYÖN TUTKIMUKSEN AIKAKAUSLEHTI

Kokemuksia gradunteon varrelta

Aura Yliselä

Tämän lyhyen tekstin on tarkoitus auttaa teitä, hyvät gradunteon kanssa tuskailevat opiskelijakollegani, selviämään siitä työtaakasta jota kutsutaan myös nimellä Iso-G. Huoli pois! Minä onnistuin siinä ja suurin osa muistakin onnistuu. Ei ole mitään syytä mikset sinäkin pystyisi siihen. Työtä se tosin vaatii, ja nyt kerron omasta graduprosessistani muutamia vinkkejä joista on toivon mukaan apua sinullekin.

Oma sosiologian graduni valmistui lokakuussa 2006. Tein gradua 1,5 vuotta, mutta tästä ajasta aktiivista tutkimustyötä oli vain pieni osa. Olin esimerkiksi puoli vuotta vaihdossa graduprosessin aikana, ja ruusunpunaisista kuvitelmista huolimatta gradu eteni tuona aikana hyvin vähän. Loppujen lopuksi pakertsin gradun kansiin hyvinkin lyhyen ajan sisällä, sillä samalla tekniikalla jota useimmat käyttävät deadline lähestyessä: nipistämällä yöunista.

Jotta auttaisin muita välttämään samat virheet ja säästymään yöunien menetykseltä, tässä on muutamia vihjeitä joista on toivottavasti hyötyä.

Hyvin suunniteltu, puoliksi tehty

Gradunteon alussa kannattaa laatia hyvä tutkimussuunnitelma. Siitä on hyötyä graduseminaarissa (kaikesta mitä kirjoittaa kannattaa ottaa kaikki hyöty irti graduseminaarissa), mutta ennen kaikkea kokonaisuuden hahmottamisessa ja gradun punaisen langan säilyttämisessä. Tutkimussuunnitelma ei kuitenkaan ole kiveen kirjoitettu. Sitä pitää olla valmis

muuttamaan ja muokkaamaan radikaalistikin tutkimuksen edetessä. Gradunteko on prosessi, eikä kannata kuvitella lopputuloksen olevan kristallinkirkkaana mielessä jo alkuvaiheessa.

Aikatauluttaminen on toinen tapa helpottaa omaa graduprosessiaan. Aikatauluja voi asettaa viikko-, kuukausi- tai vuositasolla. Omasta mielestäni on järkevintä asettaa aikarajoja esimerkiksi empiirisen aineiston keruun tai aineiston analyysin aloittamiselle ja lopettamiselle, ja pitää näistä kiinni. Tutkimustyön vaiheet kietoutuvat tietysti yhteen, mutta oman jaksamisen kannalta on helpompi pilkkoa gradu osiin ja lähestyä vyyhteä yksi osa kerrallaan. Muussa tapauksessa urakka tuntuu ylipääsemättömältä.

Onko gradun ulkopuolella älyllistä elämää?

Gradunteko on yksinäistä puuhaa. Varsinkin silloin kun työ ei tunnu sujuvan, tuntuu kuin olisi yksin koko maailmassa. Tähän ei kuitenkaan kannata alistua! Kannattaa lähteä ulos, muiden ihmisten pariin ja unohtaa koko työ vähäksi aikaa. Baarissa muutaman tuopin jälkeen tutkimustyökin tuntuu naurettavan yksinkertaiselta.

Muutenkin kannatan sellaista ajatusmallia, jonka mukaan raskas työ vaatii raskaat huvit. Gradun vastapainoksi kannattaa sallia itselleen täysin opiskelusta vapaita päiviä tai viikonloppuja, ehkä jopa lomia. En kuitenkaan suosittele niin pitkää taukoa kuin itse pidin Ranskassa

opiskelijavaihdossa ollessani. On helpompaa jatkaa tutkimusta kun pitää koko ajan mielessään sen, mitä aikaisemmin oli tekemässä.

Kannattaa ottaa kaikki hyöty irti myös graduseminaareista ja kaikista tilanteista, joissa tapaa samojen ongelmien kanssa painiskelevia lähimmäisiä. Gradun ongelmakohdista keskusteleminen kannattaa kaikkien ihmisten kanssa, jotka vain jaksavat kuunnella. Ohjaaja on tässä tarkoituksessa erinomainen henkilö, sillä hänelle maksetaan graduntekijän huolien kuuntelemisesta. Ei ole kuitenkaan mitään syytä rajoittua oman oppiaineen tai edes oman yliopiston sisälle. Ehkä humanistikaverilla voi olla hyvinkin valaisevia ajatuksia sosiaalitieteilijän tutkimusaiheesta.

Epävirallisten graduryhmien perustaminen on mielestäni hyvä tapa edistää omaa työtään. Graduryhmä voi kokoontua fyysisesti jossain kahvilassa tai jonkun kotona, tai virtuaalisesti sähköpostilistojen välityksellä. Myös Lapin yliopiston ylläpitämää kaikille avointa gradufoorumia voi halutessaan hyödyntää (www.lyy.fi/graduforum/index.php).

Gradu on prosessi

Gradu on projekti, joka voi hyvinkin muuntua prosessin aikana odottamattomaan suuntaan. Gradun teossa parasta onkin luova työ, kun saa päättää minkälaisia metodeja ja teoreettista viitekehystä lähtee soveltamaan. Lopulta mahdollinen aineisto ja sen analyysi saattaa viedä työtä ennalta arvaamattomaan suuntaan. Tässä koko tutkimustyön hienous piilee, eihän olisi mitään mieltä tehdä tutkimusta jos sen tulokset olisi lyöty etukäteen lukkoon.

Itse kuulun siihen koulukuntaan, jonka mielestä gradun ollessa suunnitteen yhtenäisessä muodossa, kannattaa

ypsähtyä tarkastelemaan lopputulosta tutkimuskysymysten kannalta. Vastaako aineiston analyysi tutkimuskysymyksiin? Jos näin ei käy, on helpompaa muokata tutkimuskysymyksiä kuin koko analyysiä. Vihoviimeiseksi tarkastetaan myös, ovatko lukujen ja koko työn otsikot yhteensopivia lukujen sisällön kanssa. Epävarmoissa tilanteissa kannattaa korjata mieluummin otsikkoa kuin sisältöä.

Kun gradu sitten on kirjoissa ja kanissa (elektronisen median valtakaudella) tämä on käsitettävä kuvainnollisesti), elämä voi tuntua tyhjältä. Kaikesta huolimatta voi olla ylpeä itsestään. Maailmaan on tuotettu taas pieni palanen tieteellistä tietoa.

On myös hyvä muistaa että ihmismuisti on selektiivistä. Myöhemmin koko graduprosessi tuntuu ruusuiselta ja suoraviivaiselta etenemiseltä kohti lopussa vääjäämättä odottanutta maisterintutkintoa. Tässäkin asiassa aika kultaa muistot!

Kirjallisuutta

- Gothoni, René: Oletko neuvoton: lohdutuksen sanoja opinnäytteen laatijalle.
- Hakala, Juha: Graduopas: melkein maisterin niksikirja.
- Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula: Tutki ja kirjoita.
- Karisto, Antti & Seppälä, Ullamaija: Maukas gradu. Valmistusvihjeitä tutkielman tekijöille.

*Kirjoittaja työskentelee tutkijakoulutettavana Jyväskylän yliopiston sosiologian laitoksella. Hänen opinnäytteen-
sä Kadut tanssien ihmisille löytyy
yliopiston kirjaston tietokannasta
(http://thesis.jyu.fi/06/9URN_NBN_fi_jyu-2006526.pdf).*

Missä sosiaalityöntekijät?

Jenni Meriluoto

Sosiaalityön opiskelijoista kuulee usein sanottavan, ettemme ole kovin aktiivista ainejärjestöporukkaa. Muutama meistä on kyllä aktivoitunut varsin ansiokkaasti ainejärjestön piirissä, mutta valtaosaa ei näy yliopistolla muuten kuin luennoilla ja ruokalassa. Miten ihmeessä? Eikö tulevien sosiaalityöntekijöiden juuri pitäisi taistella syrjäytymistä vastaan, joten miksei myös omaa ja opiskelutovereiden syrjäytymistä vastaan?

Syynä lienevät sosiaalityön opiskelijoiden vaihtelevat elämäntilanteet. Joku on tullut opiskelemaan suoraan lukiosta, joku muutaman välivuoden jälkeen, joku taas on ehtinyt suorittaa amk-tutkinnon, ja onpa joukossa myös vuosia sosiaalityöntekijöinä toimineita, jotka tulevat nyt hakemaan pätevyyttä yliopistosta. Kirjavaan joukkoomme mahtuu myös monia perheellisiä. Joidenkin perhe kasvaa opintojen kuluessa, toisilla taas on lapsia jo ennestään.

Itse tulin opiskelemaan sosiaalityötä ammattinavainvaihtamisen myötä. Nyt kannan hortonomin titteliä, mutta odotan kovasti että se parin vuoden kuluessa vaihtuisi yhteiskuntatieteiden maisteriksi. Monet

lähtevät opiskelemaan sosiaalityötä yleisestä kiinnostuksesta yhteiskunnallisiin asioihin. Itselleni vaihto sosiaalityöhön oli ennen kaikkea arvovalinta. Halusin tehdä työtä, jossa saa aikaan hyvää ja jonka kokee tärkeäksi. Myöhemmin olen ymmärtänyt, että vaikka sosiaalityöntekijällä olisi henkilökohtainen halu tehdä hyvää, voivat byrokratian kiemurat joskus vaikeuttaa auttamistyötä. Tärkeintä on kuitenkin säilyttää toivo eikä ryhtyä kyyniseksi.

Sosiaalityön opiskelijana voi olla varma ainakin tulevasta työllistymisestäään. Meitä tarvitaan aina ja mahdollisuuksia sosiaalityön saralla on monia. Sosiaalityö ei ole pelkkää lastensuojelua, vaan toimimista mitä erilaisimmissa ympäristöissä eri ihmisryhmien parissa. Jos sivuainevalinnat mietityttävät, kannattaa osallistua yliopiston järjestämään mentorintohjelmaan. Siinä henkilökohtainen mentor opastaa uutta opiskelijaa sisään yliopiston maailmaan. Olen yksi mentorintihalukkuuteni ilmoittaneista, joten syksyllä saatamme törmätä näissä merkeissä.

Tiedon tuotannosta ongelmien ratkaisuun

Nimim. Koulusta kortistoon

Uskallan väittää, että yhteiskuntatieteilijä tulee yliopistoon hautoen ajatuksia maailman parantamisesta. Viimeistään perusopintojen metodikurssin jälkeen sinisilmäisyys karisee ja kylmä totuus iskee päin naamaa: vitut maailman ongelmista, vitut todellisuudesta, me vain tuotamme TIETOA!

Osmo Soininvaara kritisoi Suomen kuvalehden (22/2007) kolumnissaan ”Tiede valjastettava sosiaalipäättäjien tueksi” sitä, että sosiaalialan hallinnossa ei hyödynnetä tieteellistä tietoa tarpeeksi. Syy ei ole tosin vain valtionhallinnossa: ”Hyvinvointivaltion kriisin vuosina he [yhteiskuntatieteilijät] pystyivät kertomaan vain, että jokaiseen esitetyistä säästötoimista liittyi jotain ikävää. Tämä kyllä tiedettiin muutenkin. Olisi kaivattu neuvoa, miten erottaa toisistaan huonot ja vielä huonommat vaihtoehdot.” Soininvaaran mukaan hyvinvointivaltion tulevaisuutta pohtivissa työryhmissä istuukin tästä syystä yhteiskuntatieteilijöiden sijaan ekonomistit. Nämä uskaltavat esittää ratkaisuja, mutta tunkeutuvat alalle, jota eivät tunne.

Jos joku vielä kuvittelee, että korrelatioanalyysillä tai diskurssianalyysillä on mahdollista parantaa maailmaa muutenkin kuin tuottamalla siitä tietoa, niin suksikaahan kuuseen. Saksalaissyntyinen psykologi Kurt Lewin (1890-1947) kritisoi aikansa ihmistieteitä siitä, että niihin tiedon hankintatapaan, riippumattomaan havainnointiin, sisältyi ajatus siitä, että tuotetun tiedon tulisi olla mahdollisimman vapaata ulkoisista vaikutuksista. Riippumattoman havainnoinnin taustal-

la olevan filosofian mukaisesti tieteellinen tutkimuskin on legitiimiä, kun sen lähtökohtia ei määrittele ulkoinen taho, vaan lähtökohdat tulevat tieteen ja tutkijoiden kannalta relevanteista kysymyksistä. Vastaava ajattelutapa on valloillaan edelleen nyky-yliopistoissa ja tieteellisestä itsemääräämisoikeudesta pidetään kiinni kynsin ja hampain ainakin yhteiskuntatieteiden piirissä.

Lewin esittää, että tieteen tulisi olla pikemminkin yhteiskuntaa hyödyttävä kuin siitä etääntyvä. Olisikin tärkeämpää pyrkiä tiedostamaan yhteiskunnallisia kysymyksiä, jotka kaipaavat vastauksia sen sijaan, että testataan erinäisiä hypoteeseja tai tehdään tutkimusta pelkän tieteellisen mielenkiinnon nimissä. Lewin hahmottelee myöhäisessä tuotannossaan toiminnan tutkimusta (action research), jonka avulla olisi mahdollista tutkia käytännön kohteita tieteellisin menetelmin, tuoda esiin siinä ilmenevät ongelmat ja pyrkiä näin kehittämään kohdetta. Toimintaan osallistuva tutkimus voi toisin sanoen olla tieteellistä!

Tiede ei onneksi ole staattista, vaan jatkuvasti muuttuvaa, joksikin tulevaa. Peräänkuulutan teitä, hyvät opiskelijatoverini, tieteelliseen vallankumoukseen kuhnlaisessa hengessä pohtimaan uudestaan yhteiskuntatieteiden päämääriä, filosofiaa ja metodologiaa niin, että yhteiskuntatieteiden avulla olisi mahdollista paitsi tiedostaa, mutta myös ratkaista maailmaamme liittyviä ongelmia. Me teemme tiedettä. Haluammeko olla tekemässä myös tulevaisuutta vai uskomme sen ekonomistien käsiin?

The Westermarck Society

Westermarck-seuran jäsenenä olet aitiopaikalla:

- saat Sosiologia-lehden 4 kertaa vuodessa kotiin kannettuna - ajankohtainen tietopaketti suomalaisesta sosiologisesta tutkimuksesta, tieteenalan sisällä käytävistä keskusteluista sekä tuoreimmista yhteiskuntatieteellisistä kirjoista
- saat seuran jäsentiedotteen ja pysyt perillä tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden kokemuksista sosiologiaan ja sen lähitieteisiin kohdistettavasta tiede- ja koulutuspolitiikasta sekä alan tutkimuksen ja koulutuksen muutoksista
- voit osallistua täysivaltaisena jäsenenä merkittävän kansallisen tiedeseuran kokouksiin

sosiologia

Sosiologia-lehti – näköalapaikka uusimpaan sosiologiseen tutkimukseen ja yhteiskuntatieteelliseen keskusteluun jo vuodesta 1964. Sosiologia ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja sitä julkaisee Westermarck-seura.

Sosiologia-lehdessä julkaistaan niin empiirisiä, yhteiskunta-teoreettisia kuin aikalaisdiagnostisiakin artikkeleita. Alan ajankohtainen keskustelu sekä uutuuskirjojen arviot löytyvät niin ikään lehden sivuilta.

- Opiskelijajäsenyys 20 euroa: jäsenetuna Sosiologia
- Westermarck-seuran jäsenyys 48 euroa: jäsenetuina Sosiologia ja Acta Sociologica
- Ainaisjäsenyys 450 euroa: jäsenetuina Sosiologia ja Acta Sociologica

<http://www.sosiologia.fi/>

Jatko-opiskelijaksi YFI-laitokselle

Heikki Kerkkänen

Sosiaalityötä lukuun ottamatta yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen tarjoamat oppiainekokonaisuudet eivät tarjoa suoraa ammatillista pätevyyttä. Tästä syystä sosiologi, filosofi tai valtioppinut on työelämän rekrytoijan silmissä varsin erilaisessa asemassa verrattuna journalistiin tai juristiin. Monipuolinenkaan yhteiskuntatieteellinen tutkinto ei välttämättä kerro mitään niistä taidoista joita rekrytoija työnhakijalta edellyttää.

Kurssikokonaisuudet tarjoavat toki runsaasti tietoa jota on mahdollista soveltaa toimittajan, tutkijan, opettajan, järjestötoimijan, yrittäjän tai julkisen sektorin hallintotoimijan työssä. Yhteiskuntatieteiden maistereita valmistuu kuitenkin vuosittain huomattavan suuri määrä suhteessa vapautuviin yhteiskunnallisen alan työpaikkoihin, ja kilpailu on kovaa. Niinpä osaamisen oheen täytyy saada myös työkokemusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijan kannattaa harrastaa koiramaisen innokkaan työnhaun lisäksi sellaisten aineiden opintoja, joihin sisältyy jonkinasteista työharjoittelua. Kehitysyhteistyöstä kiinnostuneen järjestötoimijan kannattaa hakea kehitystyön maisteriohjelmaan, kulttuuritoimittajaksi haluavan kannattaa lukea journalistiikkaa. Lisäksi muun muassa kansainvälisen henkilöväihdon keskuksen CIMO:n harjoittelumahdollisuuksista kannattaa aina ottaa selvää (<http://www.cimo.fi>).

Aina harjoittelukokemuksaan ei takaa valmistumisen jälkeistä työpaikkaa tilanteessa, jossa samaa unelma-ammattia hakee 70 kokeneempaa ihmistä. Yh-

teiskunnallisen alan teoriakeskusteluista kiinnostuneelle ihmiselle jatko-opintooikeus voi olla tällaisessa tilanteessa mielekkäämpi vaihtoehto kuin työttömyys.

Jatko-opinnot tarkoittavat käytännössä väitöskirjan tekemistä ja lopulta valmistumista yhteiskuntatieteiden tohtoriksi. Monelle tätä lehteä lukevalle perustutkinto-opiskelijalle ajatus voi tuntua varsin kaukaiselta. Näin on syytäkin olla, koska perustutkintojen alkuvaiheessa tohtorimietelmiä tärkeämpää on ilmapii-
rin haisteleminen sekä omien tieteellisten, poliittisten, harrastuksellisten, sosiaalisten ja seksuaalisten mielihalujen tunnusteleminen.

Kenestä on tutkijaksi?

Graduvaiheessa jatko-opintomahdollisuuksia kannattaa miettiä jo hieman enemmän. Nyrkkisääntö on se, että jos gradun tekeminen ei tuota hirveästi kipuja ja kirjoittaminen tuntuu muutenkin omalta jutulta, kannattaa jatko-opintoja harkita. Ryhtyäkseen tutkijaksi ei tarvitse olla mikään täysiä pisteitä tenteistä vetelvä megalahjakkuus tai elämäntapasosiologi. Riittää, että on kiinnostunut yhteiskunnasta ja asioiden tutkailemisesta, minkä osoittamiseksi loppuun suoritettut perusopinnot ovat oiva todiste.

Jatko-opiskelijaksi voi hakea kuka tahansa maisteri. Tutkinto juuri yhteiskuntatieteissä ei ole ehdoton välttämättömyys. Jatko-opintoihin voidaan hyväksyä myös jonkin lähitieteenalan maisteri, mikäli laitoksen ainekohtainen professori katsoo että hakijan tutkinto soveltuu haetun aineen jatko-opintoihin ja että

jatko-opintojen pääaineen opintoja on suoritettu riittävä määrä.

Tiedekunnan suosituksen mukaan hakijan pääaineen laudatur-opintojen tulee olla suoritettu vähintään hyvin tiedoin ja pro gradu-tutkielman arvosanan täytyy olla vähintään cum laude approbatur. Tästä ei tarvitse ottaa paineita, koska yleensä pelkkä kiinnostuneisuus johonkin yhteiskunnalliseen teemaan riittää em. kriteerien täyttymiseen.

Tie jatko-opintojen maailmaan ei nouse kuitenkaan pystyyn cum laudea heikomman arvostelun saaneen gradu-tekijän kohdalla. Tällöin täytyy vain hakea tieteellisiä lisäansioita mm. julkaisujen tai lisäopintojen avulla. Jatko-opintohakemukseen liitetään todisteet jatko-opintokelpoisuudesta sekä pieni, noin viiden sivun pituinen väitöskirjan tutkimussuunnitelma.

Tiedekunta suosittelee myös, että väitöskirjahankkeen tulisi sisältyä laitoksemme painopistealueisiin, mutta tämä ei ole ehdoton välttämättömyys. Ensinnäkään laitoksen painopistealueet eivät ole kiveen kirjoitettuja, toiseksi laitoksemme professorit eivät katso lainkaan pahalla laadukkaita, määrätietoisia, toteuttamiskelpoisia ja jänneviä tutkimussuunnitelmia. Toki väitöskirjan ohjaus on aina laadukkaampaa silloin kun ohjaaja on kokonaisvaltaisesti perehtynyt aiheeseen omassa työssään.

Jatko-opinnot ja toimeentulo

Jatko-opinnot rahoitetaan joko henkilökohtaisilla apurahoilla, valtion opintotuella, tohtorikoulutettavan paikoilla tutkijakouluissa tai laitoksen tarjoaman assistentin viran turvin. Assistentin viran tai tutkijakoulupaikan saaneet ovat yleensä rahallisesti ja habituksellisesti turvattumassa asemassa tavalliseen apurahansaajaan nähden.

Rahan takia ei jatko-opiskelijaksi kannata ryhtyä. Mutta ei myöskään yhteiskuntatieteilijäksi ylipäänsä. Yhteiskuntatieteilijäys on kutsumusammatti, ja palkat aina naurettavan pieniä teollisuuden avainaloihin nähden. Apurahatutkijan kuukausitulot nousevat parhaimmillaan ja erittäin hyvällä säkällä 2000 euroon kuukaudessa. Vuoden pituisesta 1500e/kk apurahasta kannattaa olla hyvillään ja onnellinen.

Kilpailu apurahoista ja viroista on kovaa, ja kilpailussa pärjäämisen vähimmäisedellytyksenä on tieteellisten julkaisujen kuten artikkelien aikaan saaminen. Aloittelevilta jatko-opiskelijoilta ei julkaisuja voi edellyttää, mutta parin vuoden pituinen jatko-opiskelu ilman minikäänlaisia julkaisuja saattaa jo näyttää rahoittajien mielestä kummalliselta.

Työura yliopistolla ei välttämättä vaikuta alkuun houkuttelevalta. Jatkuvat uutiset ja tiedot uudesta palkkausjärjestelmästä, kiireestä, akateemisista patkutoista, apurahansaajan olemattomasta työsuhteturvasta ja pienistä palkoista saavat monen ihmisen miettelääksi. Apurahoista ei myöskään kerry eläkettä.

Todennäköisesti tällä saralla ei tule tapahtumaan olennaisia parannuksia tulevaisuudessa. Monella on käynyt niin, että apuraha loppuu ja väitöstyö on kesken, jolloin kulku saattaa suuntautua kohti työvoimatoimistoa ja kansaneläkelaitosta. Työvoimatoimiston mielestä väitöskirjaa tekevä, vailla rahoitusta toimiva tutkija saattaa olla ”omalla työllään työllistyyvä” eikä näin ollen oikeutettu työvoimapolitiittisiin etuuksiin. Tällöin tutkijan hermoja koetellaan ja pasifistinkin halu tarttua rynnäkkökivääriin saattaa kasvaa.

Monet ovat lukeneet Anna Rotkirschin blogikirjoituksen ”Jäähyväiset yliopistolle” (<http://blogit.helsinki.fi/yliopistodotcom/jaahyvaiset.htm>), joka

havainnollistaa yliopisto-instituution sekä jatko-opiskelun ongelmia ja riskejä. Kirjoitusta ei ole kuitenkaan syytä tulkita siten, että yliopisto kannattaisi kauheutensa takia kategorisesti sulkea pois omista tulevaisuudensuunnitelmista.

Anna Rotkirchin siirtyminen yliopiston turhauttavista hommista Väestöliiton tutkijaksi ei olisi ollut mahdollista ilman merkittävää kokemusta akateemisesta tutkimustyössä. Rotkirch ei työskennellyt maisteriksi valmistumisensa jälkeen liimatehtaan trukkipuskina tai puhelinhaastattelijana, vaan teki yli 10 vuotta tutkimus- ja julkaisutyötä.

Riskeistä ja hankaluuksistaan huolimatta yliopisto tarjoaa parhaillaan merkittävää työkokemusta, mikä voi tulevaisuudessa johtaa myös mielekkääseen oman alan työpaikkaan. Jokaisen kannattaa vain varautua tiettyihin elämän koviin realiteetteihin yrittäessään hank-

kia toimeentuloa yhteiskunnalliselta alalta. Toisaalta kannattaa muistaa, että raa'at elämän realiteetit, psykoottinen kilpailu ja kurja arki eivät koske ainoastaan yhteiskuntatieteilijöitä ja yliopistoa, vaan työmarkkinoita laajemminkin ja maailmaa ylipäänsä. Heleppoo ei oo kellääk.

- **Jatko-opintojen opas**

- http://www.jyu.fi/ytk/opiskelu/jatkotutkinnot/jatko_opinto_opas

- **Apurahoja ja tutkijakouluja**

- <http://www.jyu.fi/tutkimus/hyoty/>

Kirjoittaja on maahanmuuttajuuden parlamentaarisesta hallinnasta väitöskirjaa tekevä vastavalmistunut YTM. Osan saamastaan apurahasta hän käyttää muun muassa Rush-yhtyeen keikkaan.

Ainejärjestön virtuaaliyhteisö

Fokuksella on oma, aktiivinen, IRC-kanava **#fokus**, jonne kaikki ovat tervetulleita. Opastusta irkkiin ja kanavalle pääsemiseksi löytyy Fokuksen kotisivuilta (<http://groups.jyu.fi/fokus/irkkiohje.html>). Irkkiä ensi kertaa käyttävän varmaankin on helpointa kokeilla selaimella toimivaa webchattia (<http://webchat.xs4all.nl/index.php>).

Keskusteluilmapiiri on avoin uusille tulokkaille. Kanavalla ollaan läsnä melkein vuorokaudenajasta riippumatta, ja luultavasti tapaat siellä ihmisiä myös omalta vuosikurssiltasi. Irkki on näppärä väline tiedonhauille. Jos jokin askarruttaa mieltäsi, vanhempien opiskelijoiden kokemus samoin kuin fuisitoverien vertaistuki ovat irkissä lähellä.

Irkki on erinomainen tapa tutustua uusiin ihmisiin, eikä tarvitse olla ainejärjestön jäsen irkatakseen **#fokus**ella. Itse liityin Fokuksen irc-kanavalle ja tutustuin muihin alan opiskelijoihin jo ennen kuin edes tiesin, pääsenkö opiskelemaan ainejärjestön edustamaa oppiainetta. Rohkaisen kaikkia kokeilemaan irkkaamista **#fokus** -kanavalla. Tee se vaikka jo tänään.

Joni Jantunen, nimimerkki Rattaat.

Ylioppilaskunta palveluksessasi

Olli-Pekka Koljonen

Hei fuksi! Tervetuloa Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan uudeksi jäseneksi.

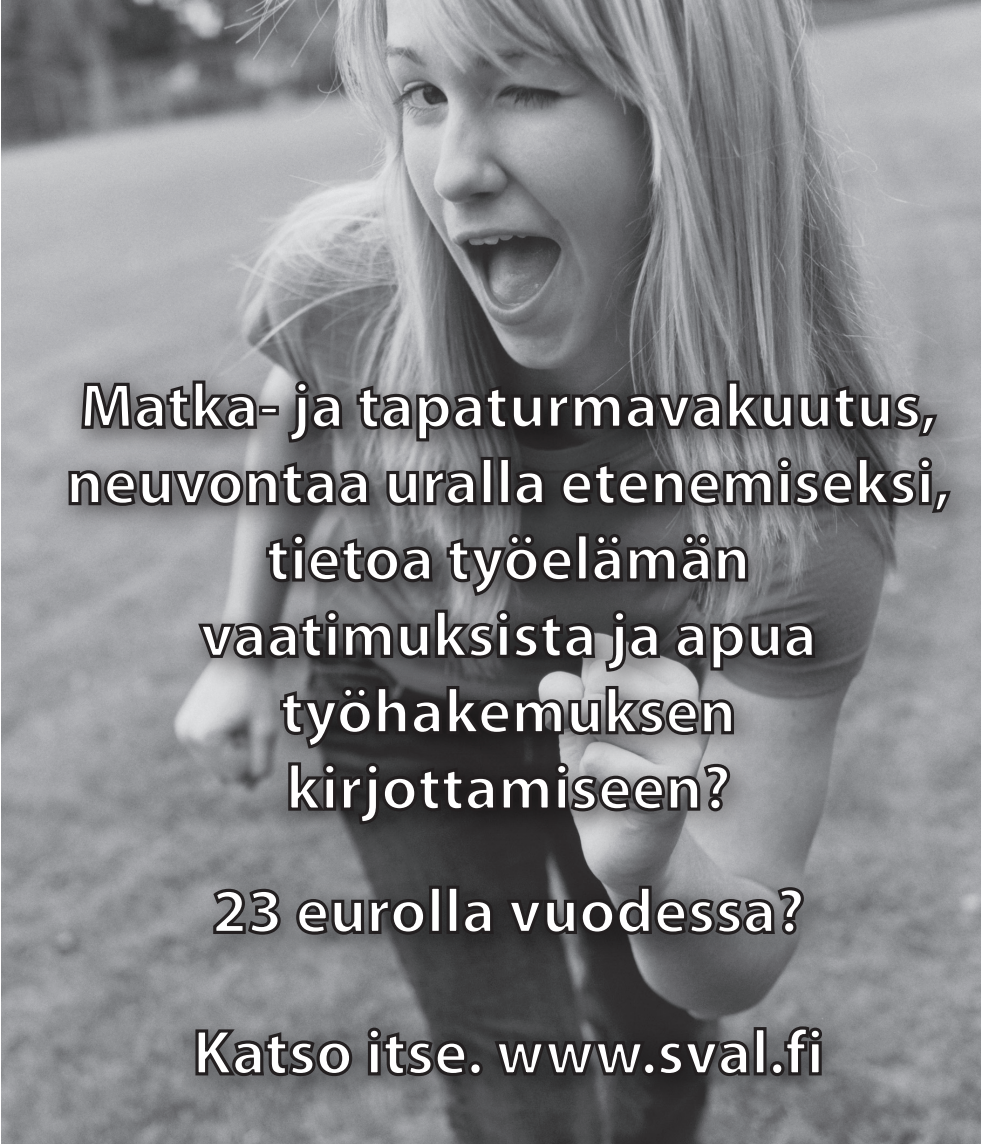
Mikä on ylioppilaskunta? Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY) on reilun 12000 jäsenen yhteisö. Ylioppilaskunta on yliopistolaissa säädetty julkisyhteisö, joka on jokaisessa yliopistossa. Yliopistolaki määrittelee ylioppilaskunnan tehtävän seuraavasti: ”Ylioppilaskunnan tarkoituksena on olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä.” Ylioppilaskuntaa voisikin verrata perinteiseen suomalaiseen keskikokoiseen kuntaan, jonka tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia. JYY on jäsenenä Suomen ylioppilaskuntien liitossa (SYL), jonka tehtävä on korkeakouluopiskelijoiden etujen puolustaminen valtakunnan tasolla.

Ylioppilaskunta tekee paljon opiskelijalle näkyvätöntä edunvalvontatyötä, mutta myös näkyvää palveluntarjontaa. Ylioppilaskuntamme sydän on ylioppilas-

talo Ilokivi, jossa on myös kampuksen ehdottomasti paras ruokala. Muita näkyviä palveluita ovat mm. ylioppilaskylä Kortepohjassa, Kampus Data keskustassa ja Jyrock keväisin. JYY järjestääkin tapahtumia laidasta laitaan ympäri vuoden.

Kuinka ylioppilaskunnan toimintaan pääsee mukaan? Helposti. Heti aluksi kannattaa liittyä sähköpostilistoille, joiden kautta on helppo seurata mitä kampuksella kulloinkin tapahtuu. Lisäksi JYYn monipuolisia nettisivuja kannattaa seurata tiiviisti. Itse ylioppilaskunta-aktiivina suosittelen lämpimästi ainejärjestötoiminnan lisäksi myös ylioppilaskuntatoimintaa. Yliopiston tarjoaman opetuksen lisäksi kannattaa ottaa vastaan myös ylioppilaskunnan tarjoama oppi ja sivistys. Toiminta ylioppilaskunnassa palkitsee. Osallistu ja vaikuta. Kysy ja kyseenalaista. Ylioppilaskuntamme tarvitsee sinua.

Kirjoittaja on JYYn hallituksen jäsen ja Fokuksen varapuheenjohtaja.

**Matka- ja tapaturmavakuutus,
neuvontaa uralla etenemiseksi,
tietoa työelämän
vaatimuksista ja apua
työhakemuksen
kirjottamiseen?**

23 eurolla vuodessa?

Katso itse. www.sval.fi

SVAL

www.sval.fi

Astu omiesi joukkoon!

**Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto
SVAL ry**

Sanasto uudelle opiskelijalle

Klaudia Kokkola ja Ville Kokkonen

Oudossa ympäristössä avainsanojen lista on uuden opiskelijan paras apu.

ainejärjestö = Yliopiston oppilaskunnan piirissä toimiva yhdistys, jonka tarkoituksena on yhdistää saman oppiaineen tai alan opiskelijoita, ajaa näiden etuja ja järjestää toimintaa.

amanuenssi = vastaa ainekohtaisesta opinto-ohjauksesta

appro = approbatur = oppiaineen perusopintojen kokonaisuus; myös pro gradu -opin näytetyön arvosana

cumu = cum laude approbatur = oppiaineen aineopintojen kokonaisuus; myös pro gradu -oppinnäytetyön arvosana

eHOPS = netissä tehtävä henkilökohtainen opintosuunnitelma

ekskursio = excu = virkistytymis- ja opintomatka joko kotimaassa tai ulkomailla

Fokus = Jyväskylän yliopiston sosiologian, yhteiskuntapolitiikan ja sosiaalityön opiskelijoiden ainejärjestö

fuksi = ensimmäisen vuoden yliopisto-opiskelija

Ilokivi = Seminaarinmäen kampuksella sijaitseva Jyväskylän ylioppilastalo on monitoimitila, jossa toimii päivisin ylioppilaskunnan lounasravintola.

JYY = Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta

Korppi = yliopiston opintotietojärjestelmä, jossa mm. ilmoittaudutaan kursseille

KOAS = Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö, välittää edullisia asuntoja opiskelijoille

kopo = koulutuspolitiikka

Kortepohja = kaupunginosa, jossa ylioppilaskylä sijaitsee

laudatur = oppiaineen syventävien opintojen kokonaisuus; myös pro gradu -oppinnäytetyön arvosana

Libri = Cafe Libri = yliopiston pääkirjaston kahvila on kampuksen keskeinen

kokoontumispaikka.

Lozzi = opiskelijaruokala, joka sijaitsee Seminaarinmäen P-rakennuksessa

mentori = vanhempi, vähintään kolmannen vuoden opiskelija, joka antaa henkilökohtaista opastusta uudelle opiskelijalle

Mephisto = Jyväskylän yliopiston filosofian opiskelijoiden ainejärjestö

Nasta = Jyväskylän yliopiston naistutkimuksen opiskelijoiden ainejärjestö

tedarit = tiedekuntabileet, jotka järjestetään yleisen tenttipäivän jälkeen

opintopiste = opintopisteillä merkitään kurssin laajuutta

opintoviikko = vanhat opiskelijat mittaavat kurssien laajuutta opintoviikoissa, jollainen vastaa 1,8 opintopistettä

Piato = opiskelijaruokala, joka sijaitsee Agorassa.

Puolue = Jyväskylän yliopiston valtio-opin opiskelijoiden ainejärjestö

Pörssi = Jyväskylän yliopiston kauppatieteiden opiskelijoiden ainejärjestö

seminaari = esitelmien pitämiseen ja arvostelemiseen keskittynyt kurssi

sitsit = johonkin teemaan keskittyvä akateeminen pöytäjuhla, jossa syödään hyvin, lauletaan juomalauluja ja pidetään hauskaa.

sopo = sosiaalipolitiikka

Stimulus = Jyväskylän yliopiston psykologian opiskelijoiden ainejärjestö

tenttikuori = analogisen ajan muinaisjääne, jonka avulla ilmoittaudutaan tiedekuntatenttiin

tuutori = tutor = vanhempi opiskelija, oppiainekohtainen ryhmänvetäjä, joka opastaa uudet opiskelijat korkeakouluympäristöön

Wilhelmiina = opiskelijaruokala, joka sijaitsee Mattilanniemen A-rakennuksessa

yfi = Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

ykp = yhteiskuntapolitiikka

